

Gre za priprave pred letošnjo gradbeno dejavnostjo. Kot kažejo številke, bodo letos gradbeni dejavnosti namenjena znatno večja denarna sredstva kot prejšnja leta. Predvsem bo v ospredju gradnja novih stanovanj in komunalnih ureditev. Vendar so potrebe in sredstva dokaj večja od gradbene zmogljivosti. O tem smo pisali tudi v našem listu.

Gre za to, kako bi najsmotrnejše izkoristili razpoložljive zmogljivosti in jih usmerjali v tisto dejavnost oziroma objekte, kjer so potrebe družbe največje.

Ko je pred časom OLO Kranj razpravljalo o gradbeni in komunalni dejavnosti v našem okraju, je dal nekatera zelo pomembna priporočila občinskemu ljudskemu odboru. Eno od teh mnogo obetajočih priporočil je bilo, naj

PRIPRAVE

bi skušali združevati gradbene zmogljivosti, s čimer bi bil dosežen večji učinek. Pri tem je mišljena zlasti specializacija gradbenih podjetij.

Prav tako je bilo govora o predlogu, da bi v večjih središčih osnovali Zavode za stanovanjsko izgradnjo.

Največ pa je obetal predlog, da bi se v okviru občinskih ljudskih odborov

združevali investitorji. Njihovo sodelovanje naj bi zlasti koristilo pri raznih pravnih, bančnih in organizacijskih pripravah, pri izdelavi oziroma iskanju in izbiri načrtov in podobnem, kar naj bi pospešilo uspešen start gradbene dejavnosti.

S pripravi za uresničenje teh predlogov pa zavlačujejo. Res pa je, da so nekateri taki predlogi stvar daljše perspektive. Na Jesenicah in v Loki so že osnovali Zavod za stanovanjsko izgradnjo. Vendar je o ostalih priporočilih premalo govora in iskanja ustreznih oblik, čeprav je to zelo aktualno vprašanje.

K. M.

Ce noče sneg pobeliti doline, morajo pač navdušeni smučarji v gore. Pa tudi tam ni posebno imenitne smuke; tako vsaj trdijo tisti, ki se vračajo v dolino. Snega je neprimerno manj, kot prejšnja leta. Lahko pa se tolažimo, da nam zima tudi letos ne bo prizanesla

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII., ŠT. 7 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 26. JANUARJA 1959

S seje Zbora proizvajalcev OLO Kranj

S SKUPNIMI NAPORI

podjetij in občin za izboljšanje življenjske ravni

Dve tretjini za družbeni standard — Naloga občinskih zborov proizvajalcev

Seja Zbora proizvajalcev OLO, ki je bila v petek, dne 23. januarja, je vzbudila pozornost tako gospodarskih kot družbenih organizacij našega okraja. Clani tega organa naj bi kot predstavniki neposrednih proizvajalcev zaključili večmesečne živahne razprave o letošnjih investicijah. Razen članov zbora proizvajalcev so bili k tej razpravi povabljeni še predstavniki občin, predstavniki večjih podjetij, ljudski poslanci ter drugi javni in družbeni delavci.

V uvodu je predsednik OLO Vinko Hafner raztolmačil nekatere nastale nejasnosti in neresene vprašanja o razmerju med letošnjimi gospodarskimi in negospodarskimi investicijami. V bistvu je šlo za dva predloga: predlog sindikalnih organizacij, ki zastopajo stališče, naj bi dve tretjini čistega dohodka gospodarskih organizacij iz lanskega leta obratno dodelili za investicije družbenega standarda. Dosedanja priporočila OLO pa je bilo, naj bi v te namene porabili 40 % teh sredstev v okrajnem povprečju. Seveda bi za tako povprečje v okraju in občinah morala nekatera podjetja prispevati znatno več. Razen stanovanjskih in komunalnih razmer, ki se ob današnjem vprašanju po pravici postavljajo v ospredje, je tovariš Hafner govoril tudi o potrebah za investicije v zdravstvu, socialnem varstvu, zaščiti otrok in na drugih področjih. Omenil je potrebo, naj bi vsestransko podprli zahtevo, da se v te namene odredi čimveč sredstev za investicije oziroma, da bi točneje določili kriterije koliko in kako bi podjetja sodelovala za uresničitev te skupne težnje.

K razpravi se je oglasilo precej odbornikov in predstavnikov kolektivov. Govorniki z Jesenic so povedali, da so tam že predlanskim spremenili strukturo investicij in dali skoraj dve tretjini za stanovanjsko in komunalno izgradnjo, oziroma nekaj nad 300 milijonov dinarjev. Iz letošnjih razpoložljivih sredstev pa predvidevajo le kakih 33 % za investicije podjetij (v glavnem Zeleznica), medtem ko bi nad 67 % oziroma kakih 500 milijonov šlo za splošne sklade in za izboljšanje življenjskih razmer delavcem oziroma prebivalcem. Tako preorientacijo investicij je narekovala predvsem težnja samih delavcev, ki so v anonimni anketi z 90 % zglasovali, naj se prosta sredstva razporedijo za stanovanja in komunalna dela v korist delavcem.

V Trzinu, kot je povedal odbornik Milan Ogris, bodo podjetja dala za družbeni standard nad 200 milijonov dinarjev. Kakih 90 % od teh sredstev bodo porabila samo podjetja večinoma

jah, ki niso toliko potrebne, kot na primer velike vsote za domove ob morju, kar koristi le manjše število delavcev in še ti le za kratko dobo itd. Poslanica Dragica Rome je govorila o potrebah, ki jih imajo šolske kuhinje, o potrebah za razvoj raznih menz, igrišč in servisnih dejavnosti, kar neposredno vpliva na življenjsko raven zaposlenega prebivalstva.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Andrej Verbič, predsednik OO SZDL France Popit, podpredsednik Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Leopold Krese ter Vinko Hafner, ki je ponovno zavzel besedo in naglasil odgovornost OLO pri uresničanju teh ciljev.

Končna ugotovitev, ki so jo tudi vključili v priporočila ob-

činskimi ljudskimi odbori, je, da je treba stremeti, da bi bilo dve tretjini sredstev iz lanskega čistega dohodka usmerjeno za izboljšanje življenjskih razmer. Glavno je, da se med podjetji in občinami ne dela razlik. Gradnja in investiranje naj tudi sama podjetja v te namene. Seveda v sporazumu in v okviru splošnega načrta občine. Glavna naloga pri vsem tem je prepuščena občinskemu zboru proizvajalcev.

K. M.

Obeležiti dogodke revolucije

Osnovna naloga ZB Bled v letošnjem letu

Petinsedemdeset delegatov iz osnovnih organizacij Zveze borcev NOB v občini Bled, ki so se danes zbrali na občnem zboru, so govorili o izvenredni vzgoji, o upokojitvi in o zdravstvenem stanju nekaterih članov itd.

Osrednja vprašanja razprave so se sukala o sodelovanju z drugimi organizacijami pri letošnjih proslavah 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije. Sklenili so, da bodo 500.000 dinarjev, kolikor predvidevajo letos za svojo dejavnost, namenili predvsem postavitvi spominskih plošč in drugih podobnih oblik, s katerimi hočejo dostojno obeležiti najvažnejše kraje v občini, ki spominjajo na čase revolucije.

Precej so govorili tudi o prenašanju tradicij NOB na mlajši rod. Sklenili so, naj bi letošnjo dejavnost osnovnih organizacij osredotočili zlasti na zbiranje gradiva za domačo kroniko. Pomembne zgodovinske dogodke bodo posredovali šolam in drugim ustanovam in tako prispevali, da se mladina seznana z nekdanjim življenjem in bojem za današnjo svobodo.

Pred dnevi je bil občni zbor ZB tudi v občini Železniki. Tudi tam so največ govorili o spominski dejavnosti in sklenili, da bodo letos borci NOB čimveč sodelovali pri zbiranju dokumentarnega gradiva iz osvobodilne vojne.

-I. c.

Z občnega zbora ObSS Radovljica

Delavci naj sami odločajo

o porabi čistega dohodka — Vprašanje razmerja med investicijami za izboljšanje življenjskih razmer in investicijami za razširjeno reprodukcijo

Radovljica, 25. januarja

Na občnem zboru Občinskega sindikalnega sveta, ki je bil danes v Radovljici, so udeleženci govorili zlasti o nekaterih vprašanjih letošnjih investicij.

Kot je že samo poročilo omenjalo, je bila politika stanovanjske izgradnje vse do lani dokaj nenačrtna. Iz lanskim skladov je občinski ljudski odbor namenil znatna sredstva tovarni »Plamen« v Kropi, ki je začela graditi 12 družinskih stanovanj, tovarni Almira v Radovljici za gradnjo 8 stanovanj in garsonjer ter Tovarni verig v Lescah, ki je začela graditi 6 novih stanovanj. Toda vse to je zelo malo. Potrebe so daleč večje. Zato so bile zahteve sindikalnih organizacij, naj bi čimveč lanskega čistega dohodka usmerili v stanovanjsko in komunalno gradnjo, predvsem upravičen.

Toda, kot je bilo na občnem zboru rečeno, bo tudi letos šlo le okoli 31 milijonov v korist družbenega standarda, še enkrat več, se pravi nad dve tretjini pa za razširjeno reprodukcijo oziroma za gospodarske investicije. Mnoga močnejša podjetja, začeni od Tovarne verig v Lescah, imajo namreč tolike obveznosti z odplačevanjem anuitet, da ne morejo prispevati tistega deleža za standard, kot bi bilo zaželeno. Tovarna verig pa ima še posebej predvideno večjo investicijo za razširitev zmogljivosti podjetja, kar naj bi jo že letos obremenilo z novimi 40 milijoni anuitet.

V razgovoru o tem vprašanju je bilo omenjeno, da take inve-

sticije morda niso prešle skozi širšo razpravo samega kolektiva. V poročilu je bila navedena tendenca posameznih zagovornikov gospodarskih investicij, da se namreč z zahtevami dveh tretjin za družbeni standard »krni samostojnost« delavskih organov v podjetju. Toda hkrati, kot je bilo rečeno v razgovoru, je marsikje dvomljivo, če ni okrnjena demokratičnost prav pri gospodarskih investicijah. Predstavnik Verige je tolmačil predvidene investicije za razširitev tovarne v nekih širših interesih oziroma potrebi po novih proizvodih. Toda, kot je bilo rečeno v razpravi, naj bi o tem delavci sami odločali. Če se ob vprašanju izkoriščanja dohodka delavci v resnici odrečejo standardu (stanovanjem, menzam in drugim potrebnim ureditvam) in se strinjajo, da gredo sredstva raje za razširitev tovarne, naj bi to seveda upoštevali. Toda le v primeru, če je odločitev za gospodarske investicije prišla v resnici s strani samih delavcev, ne pa tedaj, kadar gre le za težnjo uprave za formalnim potrdilom delavskega sveta.

Skratka, kot je bilo naglašeno v razpravi, naj bi vsi delavci, ne zgolj samoupravni organi, na svojih preobremenjenih sejah razpravljali in odločali o porabi in usmerjanju teh sredstev.

Razen tega naj bi celotni kolektiv čimprej začeli široko razpravo o predlogih novega načina nagrajevanja. Tudi tu čaka sindikalne organizacije in delovne kolektive mnogo zamotnih nalog, ki se jih bo treba čimprej lotiti.

-I. c.

TRZIN — ZIMSKA RAZGLEDNICA BREZ SNEGA

PABERKI PO SVETU

NOVI STROŠKI

V ZDA pripravljajo proračun za 1959. leto. V proračunu namenjeni izdatki za vojsko so večji kot lani. Predvsem so narasli stroški za izpolnjevanje projektilov in za vsemirske raziskave. Po poročilih iz Pentagona (vrhovnega poveljstva ameriške vojske) se bodo izdatki za ta namen letos povečali za približno 800 milijonov dolarjev. Skupno bodo po Eisenhowerjevih besedah v tem letu porabili za program izdelovanja projektilov in vsemirske raziskave nič manj kot 7 milijard dolarjev.

Kar čedna vsota, ki bi se vsekakor dala porabiti tudi koristneje!

SPET VELIKAN

Nemškega industrialca Kruppa ne moti preveč, da je bil še do nedavnega zaprt kot nacistični vojni zločinec. Spet je v svojem elementu in posluje na veliko. »New York Times« je pred kratkim zapisal, da je on »absolutni suveren železnega cesarstva, ki je danes večje, bogatejše in močnejše kot kdajkoli doslej«.

Sedaj se je Krupp celo namenil, da dokupi nekaj tovarn. Za to je dobil odobrenje od Visoke oblasti Evropske skupnosti za premost in jeklo. Kupil bo namreč kompanijo »Bohmer-Ferein«, ki izdeluje specialne vrste jekla. Odobritev za nakup je Krupp dobil z obrazložitvijo, da je bila nekdanja Kruppova tovarna specialnih jekel poslana v Sovjetsko zvezo na račun reparacij.

Cepprav Krupp ne sme izdelovati orožja, izdeluje osnovno surovino, iz katere se orožje izdeluje. In nihče ne more zanikati, da se večina v Kruppovih tovarnah izdelanih jekel, žal, še vedno preljuje v puške in topovske cevi.

WINSTON IMA DOBRO UHO

Winston Churchill se je 9. januarja nenadoma prikazal v Spodnjem domu. Vse del se je na svoje staro mesto. Dva poslanca sta se začela pogovarjati o Winstonu. Eden od njiju je rekel: »Stari je res že v zatonu, Zdi pa se mi, da so ga poslednji dogodki povsem pregazili.«

Churchill se je obrnil in jedrnatno odgovoril: »Da! Pravilo celo, da sem razen tega že tudi precej gluha.«

PAPIRNATA UNIFORMA

V Columbusu (država Ohio) je bila nedavno konferenca višjih oficirjev ameriške armade. Poročila pravijo, da so na tej konferenci prišli do naslednjih zaključkov:

V bližnji prihodnosti bodo ameriški vojaki nosili obleke iz papirja, oklope iz plastične mase, jedli bodo koncentrirano hrano brez hidratov. Minolovci bodo imeli oklope iz nyloga in jeklene čelade. Straže bodo ukinjene in jih bodo zamenjali radarji itd.

Generali si bodo vsekakor še naprej izmišljali, kako izpolniti sredstva in metode vojskovanja, da ne bi ostali brez — dela.

IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 397 — UPRAVE ST. 475 — TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

VREMENSKA NAPOVED

V prvi polovici tedna jasno vreme s hudim mrazom, takoj nato topleje in sneg. Konec januarja spet jasno in hud mraz.

LIUDJE IN DOGODKI
V ČIGAVO KORIST?

V Florenci se nadaljuje sodna obravnava, ki služi vse prej kot na čast demokraciji v Italiji. — Proces je naperjen proti približno petdesetim bivšim partizanom, pripadnikom Beneške čete. To so borci, v glavnem pripadniki slovenske narodnostne manjšine, ki so se po kapitulaciji Italije vključili v partizanske odrede in se ramo ob ramo z drugimi zavezniki borili za zmago nad nacifašizmom.

Zdaj tem borcem sodijo... Res čudna so pota »demokracije«. Namesto, da bi te junaške partizane, ki se niso ustrašili dobro oboroženih fašistov, ampak so prišli za puške, odlikovali, jih danes posajajo na zatožno klop. Dolžijo jih »umorov«, »ropov« in »velezdajec«.

»Umor« so pobiti sovražniki, »rop« so vojaške rekvizicije v vojnem času, »velezdajec« pa je boj na strani zaveznikov in tedaj tudi Italije, saj je ta oktobra 1943, po kapitulaciji, napovedala vojno Nemčiji. In tudi če tega ne bi bilo, koga naj bi torej »izdali« beneški partizani? Mar fašistično Italijo, oziroma točneje: nacistično Nemčijo, ki je tedaj okupirala te predele? Mar se potemtakem današnja

Italija postavlja na iste pozicije, v položaj Mussolinijevega imperija ali Hitlerjevega Reicha?

Da bi bil nesmisel te razprave še očitnejši, je treba opozoriti na mirovno pogodbo z Italijo. Člen 16, te pogodbe izrecno prepoveduje sodno preganjanje vsakogar, kdor je izražal simpatije ali se boril za skupno zavezniško stvar. Sodišču v Florenci je ta člen dobro znan in vendar obtožuje nekdanje beneške partizane za njihov boj proti fašistom.

Komu in čemu služi tako smejanje v brk temeljnimi določilom slovesno podpisane mirovne pogodbe? V čigavo korist je takšen nesmiseln sodni proces, ki skuša kaznovati protifašistične borce za njihov boj na strani zaveznikov?

Če skušamo najti odgovor na to vprašanje, potem si lahko odgovorimo samo tako, da so za to sodno obravnavo v Florenci skrite sile, ki si prizadevajo znova vzpostaviti fašizem v Italiji, ki jim niso pri srcu dobri sosedski odnosi z Jugoslavijo, ki se vztrajno bori proti demokraciji, pravici in naprednim težnjam. Mar ni potemtakem jasno, da nadaljevanje takega sramotnega procesa škoduje sami Italiji,

njenemu ugledu, njeni demokraciji ureditvi. Posebej pa bo nadaljnje pogrevanje nesmiselnih obtožb proti nekdanjim beneškim protifašističnim borcem lahko prizadelo dobre sosedske odnose med Jugoslavijo in Italijo.

Jugoslavija si je v vseh povojnih letih prizadevala, da bi čimprej napravila križ čez neprijetno preteklost in da bi s sosedno Italijo vzpostavila čimtesnejše odnose prijateljskega sodelovanja. Ko so ti napor obrodili prve rezultate, jih je pozdravila tudi vsa italijanska napredna javnost in tudi rimska vlada. Težko si je zdaj misliti, kako more dovoliti vlada v Italiji, da se na njenem ozemlju odigrava sodna komedija, ki skuša diskreditirati zavezniški boj proti nacifašizmu in spodkopati dobre sosedske odnose z Jugoslavijo.

V interesu nadaljnjega sodelovanja med obema sosednima deželama, v interesu svetlega lika protifašističnega boja in v imenu naprednih, demokratičnih teženj današnje Italije je zares skrajni čas, da se prekine sodna obravnava proti Beneški četi pred porotnim sodiščem v Florenci. MARTIN TOMAŽIČ

v nedeljo smo zabeležili

VRSTE MLADINSKE ORGANIZACIJE SE KREPE

Jesenice, 25. januarja

Na Metalurški industrijski šoli na Jesenicah je bila včeraj popoldne lepa svečanost, ki so se je udeležili poleg mladine, predstavniki mladinske organizacije in šole tudi predstavniki komiteja, sindikata, delavskega sveta in upravnega odbora Zelarne Jesenice. V mladinsko organizacijo je bilo sprejetih 123 mladincev, učencev Metalurške industrijske šole. Ob tej priložnosti je govoril sekretar okrajnega odbora LMS Viktor Kralj. Orisal je zgodovino mladinskega gibanja, ki je prišlo pri nas pred 40. leti, vloge in naloge revolucionarne jugoslovanske mladine v predvojnem in povojnem obdobju ter o vloge naše mladine danes. Dejal je, da je LM politična, vzgojna, enotna, množična in prostovoljna organizacija, ki temelji na demokratičnih načelih ter opravlja posebno važne naloge pri soupravljanju šol, delovanju šolskih in razrednih skupnosti učencev in delovanju novo formiranih svetov šolskih delavnic. Ko je tov. Kralj govoril o svetih delavnic in souprav-

ljanju učencev v šolah, je omenil tudi nujnost uvedbe predmeta »družbeno upravljanje« kot obveznega predmeta v industrijske šole. Mladincev, ki so prejeli danes mladinske legitimacije, se v prihodnje ne bo vzgajalo le na strokovnem področju, marveč tudi na ideološko-političnem področju. U.

V SPOMIN NA DOGODEK PRED 18 LETI

Jesenice, 25. januarja

Danes je minilo 18 let, odkar je protiljudska vlada Cvetković-Maček odpeljala z Jesenic prvo večjo skupino naprednih borcev v novo pripravljeno taborišče v Ivanjico v Medjimurju. Vlak, s katerim so peljali protifašiste v internacijo, je bil na vseh postajah Gorenjske priča ogorčenih protestov prebivalstva, ki so jih pripravili komunisti in skofci. Na Jesenicah, v Kranju in na drugih postajah so ti protesti prerasli v prave demonstracije proti takratnemu režimu.

V spomin na ta dogodek so se danes zbrali na Jesenicah železničarji iz vseh postaj Gorenjske.

Marija Mišič, delavka podjetja za vzdrževanje proge, pa je v govoru o letošnjih proslavah 40-letnice KPJ in o dogodku pred 18 leti omenila več revolucionarnih nastopov železničarjev v zgodovini borbe za svobodo. -I. c.

KRANJ OB 35-LETNICI SMRTI LENINA

Kranj, 25. januarja

Sinoči je bila v Prešernovem gledališču v Kranju proslava v počastitev 35-letnice smrti velikega revolucionarja in misleca Lenina. Spored so izvajali pevski zbor »France Prešeren«, godalni orkester Glasbene šole iz Kranja, recitator in solisti — gojenci Glasbene šole. Poslušalci, ki so se proslave udeležili v zadovoljivem številu, so bili z izbiro programa in z izvajanjem na moč zadovoljni. S.

ZLATA POROKA ZNANEGA REVOLUCIONARJA V POLJANAH

Škofja Loka, 25. januarja

Sinoči so slavili v Poljanah zlato poroko, o kateri govore po vsej Poljanski dolini in v Škofji Loki. 50-letnico skupnega življenja z Marijo Peternel je praznoval znani revolucionar Alojz Čadež iz Poljan. Slavljencu je čestital predsednik ObLO Jože Nastran, Milan Žakelj in mnogi stari revolucionarji in borci iz Poljanske doline, ki poznajo Čadeža in njegovo družino iz časa naprednega gibanja bližnje in daljne preteklosti v tem kraju. Jubilentoma so čestitali tudi pionirji.

Čadež je na svoji zlati poroki pripovedoval o svojih doživljajih in dogodkih. Zlasti so svahtje radi poslušali o življenju in bojih v Rdeči armadi, kjer se je Čadež skozi žrtve in trpljenje kalil za nadaljnji boj v bivši Jugoslaviji in v NOB.

Čadeža so domačini včasih poznali daleč po Poljanski dolini tudi kot dobrega kleparja. Oba sinova, ki jih je izučil te obrti, sta mu padla v narodnoosvobodilnem boju. -I. c.

»GORENJSKI FANTJE« NA GOSTOVANJH

Predoslje, 25. januarja

Sinoči so v prosvetni dvorani v Predoslju nastopili »Gorenjski fantje« — zabavni orkester Svobode iz Senčurja — z revijo domačih viž in zabavnih melodij. Program, ki je trajal nad 2 uri, je izredno navdušil in razveselil številne gledalce. To gostovanje je bilo orkestru krst in je pokazalo, da ima vse pogoje, da se s svojim bogatim sporedom uvrsti med boljše ansamble na Gorenjskem. V nedeljo popoldan so s istim programom nastopili v Adergasu, zvečer pa na Visokem. -an

naša kronika

ZA PRAZNOVANJE 40. LETNICE ZK

V petek, 23. januarja, so se sestali v Podnartu zastopniki vseh krajevnih organizacij. Razpravljali so o programu dela posameznih organizacij v letu 1959. Sklenili so, naj vsa društva in organizacije na teritoriju krajevnega urada Podnart izdelajo do začetka februarja podrobni program dela za vse leto, da bodo tako čim lepše proslavili 40. letnico ZK. R.

Z LETNE SKUPŠČINE LJUDSKE TEHNIKE NA JESENICAH

V torek zvečer je bila na Jesenicah letna skupščina Ljudske tehnike, ki vključuje klub radioamaterjev, avto-moto klub, foto klub, kajakaško-brodarski klub, aero klub ter 20 šolskih krožkov. Številni navzoči so bili seznanjeni z delom občinskega odbora Ljudske tehnike v minulemu letu kot tudi s problemi in načrti organizacije. Iz poročil in razprave je bilo videti, da je glavna težnja občinskega odbora Ljudske tehnike posvetiti čim večjo pozornost tehnični vzgoji mladine, pri tem pa ne smejo pozabiti na množično in kvalitetno delovanje starejših. Zdaj je občinski odbor LT sredi največjih priprav za III. kongres Ljudske tehnike Slovenije, za proslavo 40-letnice KPJ in za proslavo 90-letnice Zelarne Jesenice. Posamezni klubi pripravljajo v počastitev obletnice večje prireditve tekmovanja. — Občni zbor je tudi poudaril nujnost, da se začne razmišljati o gradnji doma LT na Jesenicah. Dom naj bi nudil prostore vsem klubom, ki so vključeni v občinski odbor LT.

Letošnji občinski skupščini so prisostvovali tudi sekretar Republiškega odbora ljudske tehnike tov. Pervinšek, predsednik Okrajnega odbora LT tov. Rančigaj ter glavni direktor Zelarne Jesenice ing. Matevž Hafner. U.

KLUB GOSPODARSTVENIKOV V KRANJU ORGANIZIRAL PREDAVANJE NA JESENICAH

V petek popoldne je bilo v Delavskem domu na Jesenicah predavanje podpredsednika Republiškega sveta zveze sindikata Leopolda Kreseta, ki je govoril o tarifni politiki in stališču sindikata. Predavanja se je udeležilo lepo število članov sindikalnih odborov iz jeseniške občine, med gosti pa je bil tudi predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tov. Verbič. U.

TUDI TOKRAT STANOVANJSKI PROBLEM

Pretekli teden je bil na Planini v Kranju redni letni občni zbor SZDL terena Planina-Čirče. Po uvodnem poročilu se je med udeleženci razvila zelo živahna razprava. Največ je bilo govora o stanovanjskih problemih in o izgradnji objektov družbene prehrane in uslužnostnih servisov v sklopu stanovanjske skupnosti. Nadalje je bil sprejet tudi sklep o asfaltiranju ceste, ki vodi od višeekega mostu do Planine. Za začetek je nujno potrebno ustanoviti v naselju Iskra prepotrebno trgovino; hudo neprikladno je, da morajo gospodinje po živila v Kranj. M. Ž. U.

V KRANJU IN NA JESENICAH PODRUŽNICI ELEKTROTEHNIČNEGA DRUŠTVA

Po sklepu zadnjega plenuma Elektrotehničnega društva Slovenije so v zadnjih dneh ustanovili v Kranju in na Jesenicah podružnici Elektrotehničnega društva. Kranjska podružnica bo vključevala elektrotehniko, elektroinženirje in visokokvalificirane delavce iz področja od Radovljice do Medvode, jeseniška pa vso gornjesavsko in bohinjsko dolino. V obeh podružnicah bo vključenih okoli 500 članov. Ustanovljeni sta bili z namenom, da se razširi in pozivi delo in skrb za delavce električne stroke. Podružnici bosta skrbeli tudi za strokovno izpopolnjevanje svojih članov z raznimi seminarji in tečaji. Druga njihova naloga pa bo sodelovanje s komuno, ureditev javnih razsvetljav, elektrifikacij itd. -an

naš razgovor

RAZGOVOR S PRIJATELJEM

Ze nekajkrat sem videl na Jesenicah mladega in simpatičnega Indijca, ki je na praksi v Zelararni. Ko sem bil pred dnevi v jeseniški Kazini, sva z g. Sačinom malo več pokramljala. Med pogovorom se mi je zazdelo, da utegne biti najino kramljanje zanimivo tudi za bralce »Glasa Gorenjske«.

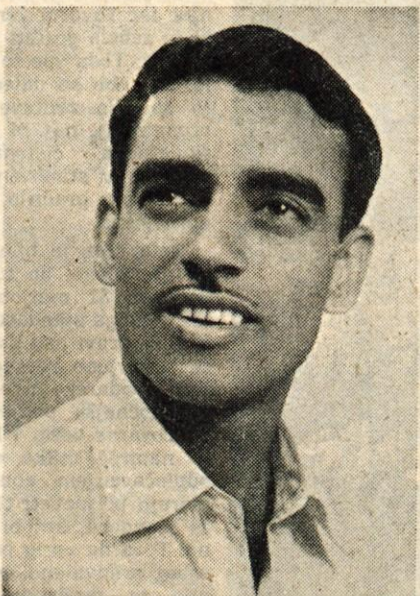
Najprej nekaj o Indijcu, ki je prišel v Jugoslavijo aprila, na Jesenice pa avgusta lani. Piše se Sačin Condrry in je bil rojen leta 1934. Doma je iz Bolpura v zahodni Bengaliji ter študira tehnologijo in metalurgijo. Prve mesece je bil na praksi v Rakovici in še nekaterih podjetjih Srbije, sedaj je v jeseniški Zelararni; od tu bo odšel še na Ravne, v Sisak in Zenico. Gospod Sačin je pripovedoval:

»Ko sem izvedel, da bom šel na prakso v Jugoslavijo, ki je do druge svetovne vojne v Indiji sploh nismo poznali, sem bil izredno srečen, kajti o njej in njenem voditelju smo slišali po vojni zelo veliko. Ze prvi vtisi, ki sem jih dobil v tej lepi deželi, so bili nepozabni. Takoj sem uvidel, da mi bo prebivanje v Jugoslaviji za diplomu in za življenje nasploh mnogo koristilo. Družabnost Jeseničanov, delovna disciplina v podjetju, živahna kulturna in športna dejavnost so name močno vplivale. Opazoval sem tudi družbeni standard in se prepiral, da je v primerjavi z našim na visoki ravni.«

Ko sem ga vprašal, kako je pri njih, je nadaljeval:

»Pri nas se mnogo govori in piše o Titovi Jugoslaviji. Naši in vaši držav-

niki streme k čimboljši ureditvi medsebojnih gospodarskih, kulturnih in političnih odnosov. Pričeli smo s trgovinsko

izmenjavo dobrin, organizirali medsebojne kulturne obiske in iskali politične stike, ker smo si glede političnih prepričanj enaki. Vaš voditelj predsednik Tito je velik politik, ki uživa tudi v svetu ugled. Njegovo potovanje v naše kraje

sem vsak dan spremljal po radiu in časopisih. Preden je odpotoval, sta mi pisali mati in sestra o velikih pripravah na prihod Tita v Indijo. Država, ki ima na čelu tako močnega in sposobnega državnika kot je predsednik Tito, ima veliko bodočnost,« je zaključil g. Sačin.

Še me je zanimalo, če se bo od Jesenic težko poslovili n zvedel sem:

»Mislim, da se tako kot na Jesenicah ne bom počutil nikjer. Navdušujejo me vaši kraji, vaša industrija in vaši ljudje. Obiskujem razne kulturne in športne prireditve, ki so na zelo visoki ravni. Navdušil sem se predvsem za hokej na ledu, ki sem ga videl pri vas prvič v življenju. Hvaležen sem vsem, ki mi stoje ob strani tako strokovnjakom, glavnemu direktorju Zelarne ing. Hafnerju, ki mi je podaljšal prakso do 1. marca ter ostalim, s katerimi sem navezal več kot prijateljske odnose. Ko se bom vrnil v Indijo, bom imel mnogo pripovedovati o lepi Titovi Jugoslaviji, pa o tem, kako sem spoznal industrijo, družbeno upravljanje, kulturo, šport in prelepe kraje ter prijazne ljudi. Lahko rečem, da bo praksa v Jugoslaviji moje prihodnje življenje izredno obogatila. Srečen bom, če bom imel še kdaj priložnost obiskati Jugoslavijo.«

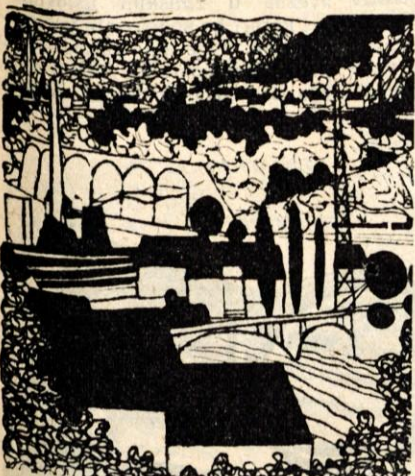
Gospod Sačin, ki govori lepo hrvaški in nekaj tudi slovenski, je ob koncu izročil pozdrave bralcem »Glasu Gorenjske«. U.

»Želim...«

Občine na Gorenjskem bodo v kratkem začele sprejemati družbene plane za leto 1959. Z namenom, da še enkrat (čeprav se je o tem govorilo že na zborih volivcev!) spomnimo odbornike na nekatere boleče točke v posameznih krajih, ki tarejo ljudi, ki tam živijo, smo se odločili, da povprašamo predvsem neposredne proizvajalce, delavce in gospodinjice, kaj najbolj pogrešajo in česa si najbolj želijo v letu 1959. Morda se bo v teh vrsticah našla kakšna koristna pobuda, ki bi jo tudi kazalo vključiti v družbeni plan. Morda bodo tudi podjetja in stanovanjske skupnosti našle v teh zapiskih kakšno pobudo, ki bi jo kazalo upoštevati. Morda!

»Delat bi šla rada...«

Oči so se uprle v gole grebene Storičica in Kočne. Bo sneg? Potem so otroci razočarani spet govorili, kdo ima lepše sanke in kdo zna smučati...

Sonja ni poslušala teh prerekaj pod oknom. Le nekajkrat se je nagnila skozi okno. Njen sin Matjažek je bil še zmeraj tam zunaj ob sankah, zamišljen, razočaran.

»Kaj si želim, vprašate?«
»Torej, kaj najbolj potrebujete, kje vas najbolj žuli, kot se temu pravi... Mislino, na komunalne naprave. Vi imate otroke in gospodinjice. Zato najbolj poznate težave žene, matere tu v Kranju.«

Malo se je zamislila.
»Delat bi šla rada,« je dejala potem odločno.

»Ne razumem? Kam pa z otroci?«
»Prav to je tisto. Enajst let sem

delala v tovarni. Matjažek je že shodil. Rada bi šla nazaj v tovarno. Samo, kam z otrokom?«

»Pa vrtec?«

»Ne sprejmejo ga. Saj je tudi tam pravi direndaj. Nimajo prostora.«

»Kako pa mislite, če bi šli v tovarno?«

»Zdaj govorijo o nekih igriščih. Mislilo urediti tu nekakšen prostor; neka žena, učiteljica v poklju, bi jih varovala in... Upam, da bodo to naredili.«

Potem je začela pripovedovati, kako je bilo včasih lepo v tovarni, kako je hitro minil teden, mesec. Če pa so otroci, pa človek sploh ne more zdoma.

»Kaj pa mož pravi k temu, če bi šli spet v tovarno?«

»Nič. Vesel bi bil, saj veste. Lepše bi bilo, če bi še jaz prinesla plačo. Otroci veliko strgajo.«

Tako je povedala Sonja. Približno tako je povedalo v anketi skoraj 900 kranjskih žena. Pravzaprav jih je 870 pisalo anketo in povedalo glavne težave. To so žene z Zlatega polja, s Klanca in Huj. Kar 176 žena je izjavilo, da bi se rade znova zaposlile. Toda ovira jih družina, otroci, domače delo. Zanimivo pa je, da mnoge, tudi zaposlene žene, puščajo otroke doma brez zanesljivega varstva. V naselju Iskra - Planina in v Stražišču, kjer je prav tako 268 žena odgovarjalo na anketo, je kar 73 zaposlenih mater povedalo, da puščajo otroke same brez varstva.

Kam pa ostale zaposlene žene zapuajo otroke ko gredo delat?

Na to vprašanje je 41 mater napisalo: tujim osebam.

Želite zavetišča? Da! Tako je povedalo 247 mater.

Ko sem se vračal čez savski most, se je pritihtopila v glavo vznemirljiva misel: je mar ta anketa žena res popolna. Žene so povedale samo o svojih težavah. Kaj pa bi povedali številni delavci in delavke, ki se po končanem delu vračajo daleč domov, ker v Kranju nimajo niti stanovanj.

Kaj bi pokazala anketa o »peskarju«? (delavski lokalni vlak, ki pelje ob 14.20 iz Kranja proti Ljubljani). Povedali bi, kako se že leta in leta vozijo v Kranj, da se vračajo popoldne izmučeni in utrujeni domov, da že leta in leta pričakujejo obljubljenega stanovanja. Kaj bi pokazala anketa mnogih oglednikov gradilišča ob Vodovodnem stolpu, kjer si na tihem sanjajo svoj prvi urejeni dom?

IGRIŠČE, BAZEN!

Po prepletkanih hodnikih gimnazije je odjeknil rezek zvok. Dijaki so se vsuli iz učilnic in si vzravali noge, ter hrbte po neprijetnem sedenju.

Kakšne želje in potrebe imajo ti mladi prebivalci Kranja? Deset se jih je zbralo.

Katerih komunalnih objektov si najbolj želite?

Naštevati so brez konca. Toda štirje so na prvem mestu imenovali bazen, trije igrišče, eden mladinski dom, eden stadion in eden kinematografsko dvorano. Za dvorano se je vsemal dijak iz Zadrage pri Dupljah.

»Kako stanujete? Imate svojo sobo?«

Samo 5 jih je pritrdilo. Drugi spe s starši, z brati... Pripovedujejo o težavah in stiskah, o čakanju na stanovanje...

»Od česa si letos obetate izboljšanje življenjskih razmer?«

Zo vprašanje je morda bilo malce zagonečno. Zato so bili tudi odgovori različni. Omenili so nov učni načrt, maturo, stanovanje, izlete in... Brez konca!

Nočilo se je že.

Pred novo pralnico na Savskem bregu je stalo nekaj žena. Govor smo prekinili s splošnim vprašanjem in predstavljanjem.

»Kako tu operajo?«

»Prav dobro. V začetku so pravili, da s praški uničijo perilo, pa ni tako. Namilijo in namočijo prej.«

»Koliko ste plačali za to žeto?«

»Tristo. No, nekaj dinarjev manj.«

Potem beleznica ni zmogla več. Besede so se prehitro vrstile. Žene so v glavnem zadovoljne. Tudi, potreba in želja je še več in več.

-I. c.

Želje starodavnega mesta

Slikovite hiše starodavnega mesta - ca se že dolga stoletja gnetejo na sotočju obeh reči - Selške in Poljanske Sore, in na strmi skali nad njimi kipi proti nebu srednjeveški grad z rožnato obarvanim zvoni-

Kaj pa želje po kulturnem razvedrilu? Tudi teh ne manjka.

● Delavka H. P.: Mimo tega, kar so že drugi povedali, si želim čimveč kavbojskih filmov. - Vročekrvnost pa taka, da o okusu ne govorim!

● Livarski delavec K. M.: Želim si več dramskih uprizoritev.

● In kaj boste rekli k tej želji? - Nekdo bi rad vedel, čemu žaga v Puštalu ne obratuje? Žal mu je obrata, ki propada!

Za konec pa srečanje z mlado ženo, ki nima »skoraj« nobenih želja. Čudno, mar ne?

● »Prav zares si ničesar ne želim; ni dolgo tega, kar sem se poročila. No, če pa že hočete, toda o tem molčite! Želim, da mi moža vsaj letos ne pokličejo k vojakom in... in... želim, da bi mi ostal zvest!«

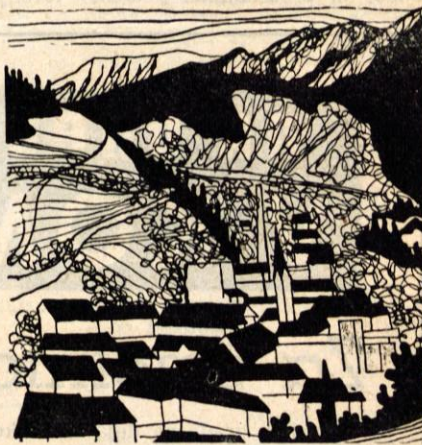
Pobožna želja, kajne?!

S. Š.

»Ga vzljubi tovaršija vsaka...«

Nekajkrat sem že slišal, da so Tržičani na svoje mestce sila ponosni. S tem seveda ne mislim reči, da to ni prav! Nikakor ne! Pač pa mi je ondan nekaj drugega šinilo v glavo. Ali so Tržičani s svojim mestom, z okolico in sploh z vsem, kar imajo, tudi zadovoljni? No, če vprašate Tržičana (ali Tržičanko), kaj najbolj pogreša ali česa si najbolj želi, vam bo redkokateri odgovoril, da nič. Kup stvari je, ki jih bo še potrebno izboljšati ali zgraditi!

Med delavce v vseh obratih Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču smo razdelili 25 anketnih lističev s petimi vprašanji. To je sicer malo, če upoštevamo, da je vseh zaposlenih preko 1500. Ko pa smo primerjali dobljene podatke z rezultati ankete, ki jo je izvedel Občinski sindikalni svet tudi

v drugih podjetjih v Tržiču, smo ugotovili iste želje, pomanjkljivosti in težave.

Sicer pa odgovori sami na vprašanje »Kaj najbolj pogrešate in česa si najbolj želite v letu 1959?« povedo največ! Nekaj primerov:

— želim si kopališče, stanovanje in kulturni dom (delavka, 26 let, Tržič);
— v letu 1959 si želim novo šolo, zdravstveni dom in vodo v stanovanju (delavka, 70 let, Tržič);

— želim si šolo, stanovanje in kulturni dom (delavka, 29 let, Tržič);

— pogrešam kinematografsko dvorano v Križah in želim, da bi bolje uredili ceste (delavec, 32 let, Retnje);

— želim, da se v letu 1959 napravi nova šola, kulturni dom in več stanovanj (delavec, 41 let, Bistrica pri Tržiču);

— želim avtobus za prevoz na nočno delo in razsvetljavo v vasi (delavka, 35 let, Brezje nad Tržičem);

— v letu 1959 želim, da bi se zgradilo več stanovanj, nova šola in da bi se izboljšal življenjski standard (delavec, 26 let, Tržič);

— želim novo šolo, gasilski dom in stanovanje (delavka, 31 let, Podlublje);

— v letu 1959 si želim zdravstveni dom, dom kulture in boljšo postrežbo v trgovinah. Mislim, da bi vsem gospodinjstvom mnogo koristil tudi gospodinjstvijski servis (delavka, 40 let, Tržič);

— želim si zdravstveni dom z vsemi pripomočki. Potrebna je tudi nova šola (delavka, 33 let, Tržič);

— v letu 1959: kopališče, več stanovanjskih zgradb, dobre ceste (delavka - 52 let, Tržič);

— želim si stanovanjske bloke, pralnico, likalnico, novo šolo in menzo za delavce (delavka, 29 let, Tržič);

— v letu 1959 želim, da bi bilo naprejeno kopališče in več družinskih stanovanj (delavka, Tržič);

(Nadaljevanje na 4. strani)

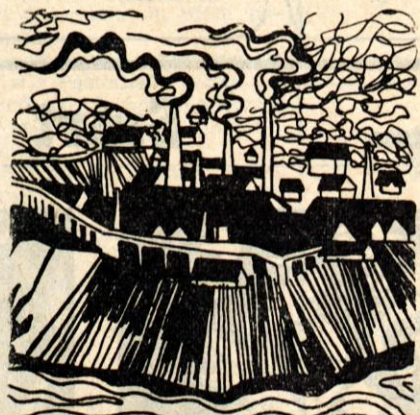
130 odgovorov - 90 glasov za kopališče

Na Jesenicah smo naredili med 130 prebivalci majhno anketo. Odgovori na vprašanje »Kaj si najbolj žele v letu 1959«, so bili kajpak precej različni, kljub temu pa je večina želja enaka. — Zadnji čas je že, da dobimo na Jesenicah kopališče! nam je odgovorilo 90 prebivalcev jeseniške komunice.

Jeseničani že nekaj let govorijo o nujnosti kopališča, vendar je doslej ostalo vedno le pri govorcih. Nekateri se celo vprašujejo, kako, da je bilo za športno kegljišče moč dobiti toliko in toliko milijonov in, zakaj za gradnjo letnega kopališča ni bilo doslej pravih razumevanj? Kolikšna je želja Jeseničanov po kopališču, lahko vidimo iz tega, ker so skoraj vsi, s katerimi smo govorili, dejali, da bi bili pri gradnji pripravljeni pomagati s prostovoljnimi delom. Ta pripravljenost velja zlasti za mladince, saj si nekateri umišljajo kar mladinske delovne brigade. Napak pa bi bilo misliti, da je želja po kopališču le želja mladine. Povemo naj, da je med 33 dijakov četrtega letnika gimnazije le 12 dijakov izrazilo željo, da bi letos dobili kopališče; ostale odgovore smo dobili po večini med starejšimi Jeseničani. Največja želja dijakov je seveda uspešno položiti zrelostni izpit in da bi jim ob koncu leta uspelo zbrati čimveč denarja za skupni izlet po Jugoslaviji.

BOLJŠA PRESKRBA IN ČISTILNE NAPRAVE

Precej velika želja jeseniških prebivalcev je, da bi bilo leto 1959 tudi prelomnica dosedanjega načina preskrbe in tržnih razmer. Najbolj prizadete so v tem pogledu vsekakor gospodinjice, zlasti tiste, ki so tudi zaposlene. O kakršne imajo številna druga mesta, na Jesenicah skoraj ne moremo govoriti. Trgovin z zelenjavo ali sadjem je premalo, kolikor pa jih je, nimajo zalog in izbire. Pa tudi cene na Jesenicah so poglavje zase. V gospodinjstvem centru smo zvedeli, da je morda še najslabše v tem pogledu z mlečnimi izdelki, ki jih največkrat

trgovine! V mestu kjer žive skoraj izključno delavci Železarnice, ni primerne menz. Zaposlene žene najbolj pogrešajo take menze, od koder bi lahko toplo hrano odnašale domov. Skratka, mreža preskrbe na Jesenicah je dokaj slaba, pa tudi cene so precej višje kot v drugih krajih; zato je želja Jeseničanov povsem utemeljena.

Niž koliko kletvice je bilo izrečenih tudi na račun prahu in saj, ki jih povzroča jeseniška železarna. Dejstvo je, da je ozračje nad Jesenicami večkrat takšno, da mora človek hoditi po ulicah skoraj miže in da je to ozračje tudi nezdruživo. Zato je želja nekaterih Jeseničanov povsem upravičena, saj že dlje pogrešajo primernih čistilnih naprav v Železarni.

STANOVANJA

Od omenjenih 130 Jeseničanov smo zvedeli, da je med njimi 28 družin, ki žive v neprimernih stanovanjih. Razumljivo, da je zato njihova osebna

želja priti letos do stanovanja, kakršno jim gre. Znano je, da je stanovanjska izgradnja v ospredju, če govorimo o družbenem standardu, in da bo zato tudi v jeseniški komunici to vprašanje skozi vse leto na dnevnem redu. Vprašanje pa je, če se bodo stanovanjske želje res lahko izpolnile vsem prosilcem. Mislimo pri tem predvsem na gradbene zmogljivosti v komunici.

S tem lista želja Jeseniških delavcev še ni zaključena. Doslej smo omenili le tiste, ki so skupne večjemu številu prebivalcev in ki so vsekakor pomembnejše od ostalih. Prav pa je, da že letos računajo na Jesenicah tudi s tem, da ni otroških vrtcev, raznih službenih servisov (čevlarska delavnica, šivalnica, pralnica, likalnica in podobno), mlečnih restavracij, da je treba popestriti kulturno-prosvetno življenje, urediti boljše prometne zveze Jesenic z ostalimi kraji Gorenjske, predvsem s Kranjem, da okolica Jesenic nima zadovoljive vodovodne in kanalizacijske mreže in da ima pomanjkljivo razsvetljavo; razen tega pa so želje nekaterih Jeseničanov že danes, da bi dobili pokrito drsališče itd.

Nikakor pa ne smemo mimo želja nekaterih posameznikov. Želje so pač želje, so določen cilj, brez katerega bi bilo življenje dolgočasno, so nekaj zaradi česar delamo in se borimo v vsakdanji težavi. Tako bi prvi rad imel že letos motorno kolo, drugi vsaj dvokolo, tretji radijski sprejemnik, pa kopalko, fotoaparat, električni štedilnik, pralni stroj, moped; bolj skromni pa lepo obleko ali prostor, kjer bi lahko razstavili svoja dela, tretja bi rada plesno šolo in ne veselice, četrti dobro organizirano športno društvo ter podobno.

Ker smo že vprašali za njihove želje, smo jim zastavili še eno vprašanje: »Kaj menite, kako bi bilo moč to vašo željo uresničiti?« »Z večjo produktivnostjo!« — Tako je, z večjo produktivnostjo bo večji narodni dohodek in s tem — boljši družbeni standard.

B. F.

Zaposlene žene in stanovanjske skupnosti

VARSTVO OTROK

Razširjena seja Okrajnega odbora Zveze ženskih društev

Odpri smo že več pralnic in drugih servisnih dejavnosti, ki naj bi pomagale ženam v gospodinjstvu. Zelo malo pa je še storjenega za varstvo otrok. Tu je pomembno torišče dela novih stanovanjskih skupnosti. Mnoge zaposlene žene pričakujejo tako pomoč od teh organov.

Taka je bila glavna ugotovitev žena, ki so se pred dnevi zbrale v Kranju na razširjeni seji Okrajnega odbora Zveze ženskih društev. Žene se pripravljajo na okrajno konferenco. Tam žele podrobneje razpravljati o težavah in problemih zaposlene žene oziroma zaposlene družine. Problemi in težave, ki jih bodo žene nakazale, naj bi pomagale novim stanovanjskim skupnostim pri iskanju smernic za delo.

Kot so povedale žene z Jesenice, iz Tržiča, Loke, Kranja in drugih centrov, so stanovanjske skupnosti že precej naredile v pomoč gospodinjstvom. V zadnjem času je bilo odprtih več pralnic in drugih storitev. Manj pa je bilo narejenega za varstvo otrok. Žene, ki perejo lahko do-

ma tudi v popoldanskih urah ali zvečer, so prekomerno obremenjene pri svojem delu. Zato so jih pralnice razveselile. Še bolj pa so mnogim materam potrebna zavetišča za otroke. Žene, ki nimajo komu izročiti v varstvo svojih otrok, sploh ne morejo zdoma. Zato matere še bolj pričakujejo, da bi se v okviru stanovanjskih skupnosti organizirala primerna zavetišča.

Ko so žene razpravljale o tem vprašanju v raznih naših delavskih središčih, so povedale, da se marsikje to vprašanje ustavi ob prostorih. Menile pa so, da bi se to dalo urediti tudi v skromnejših prostorih, stanovanjskih skupnostih. V Kranju je res več zavetišč namreč predvidevajo pri Vodovodnem stolpu, na Zla-

tem polju, v Stražišču, kjer bi zavetišče uredila tovarna »Tiskana«, zatem na Planini itd.

Zelo aktivno so pristopile jeseniške žene k reševanju teh težav. Organizirale so široko posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki raznih svetov ObLO, predstavniki SZDL in drugi. Tam so žene prikazale, kakšne težave imajo in zahtevale, da se ta vprašanja hitreje in odločneje

rešujejo kot širši družbeni problem.

Tudi v Tržiču in okoliških delavskih naseljih so žene že začele skrbeti za organizacijo otroških zavetišč. Na veliko pomoč pri tem žene računajo povsod od občinskih organov in družbenih organizacij, zlasti pa od delovnih kolektivov in stanovanjskih skupnosti.

K. M.

„Želim...“

...GA VZLJUBI TOVARŠIJA VSAKA...«

(Nadaljevanje s 3. strani)

— želim si stanovanje, gospodinjstvi in kopališče (delavka, 20 let, Bistrica pri Tržiču);

— najbolj pogrešam zabave. Za to nimamo primernih prostorov. Želim si tudi še eno kinematografsko dvorano (delavec, 20 let, Žiganja vas).

Navedimo še tri odgovore ljudi, ki ne delajo v tovarni:

— zdi se mi, da bi bila v Tržiču neobhodno potrebna delavska menza s primernimi cenami. Pogrešamo tudi gospodinjstvi servis, kjer bi si gospodinjje lahko izposojale moderne gospodinske stroje. To bi morala biti prva skrb stanovanjske skupnosti, ki pa je v Tržiču žal še nimamo (gospodinja, 44 let, Tržič);

— želim več zabave in plesov. Ples imamo od časa do časa samo v domu »Partizan« in kadar je, jasno, vsi navalijo tja. Mladina zato zahaja v razne lokale, ki so zanje vse prej kot primerne (servirka, 19 let, Tržič);

— želim si več gledaliških predstav (dijakinja, 17 let, Pristava pri Tržiču).

Kaj si torej delavci najbolj želijo, česa najbolj pogrešajo? Odgovor je jasn: stanovanja. To je pokazala tudi anketa, ki jo je Občinski sindikalni svet izvedel v Tovarni kos in srpov. Ta anketa je ostale »želje« razporedila po temle vrstnem redu: šola, zdravstveni dom, elektrifikacija, spomenik borcem NOB, javno kopališče, samski dom, javni vodovod, delavska menza, fizikultura igrišča, javna snaga (odvoz smeti), kulturnoprosvetni dom, pralnica, tlakovanje cest, gospodinjstvi servis, otroška igrišča, boljše obrtne usluge, javna klavnica, novi trgovski lokali in nazadnje novi gostinski obrati. Razen tega je bilo devet predlogov še za javno stranišče, po eden pa za popravilo stopnišča pred kinom, za adaptacijo kina in za poenostavitev poslovanja občine.

Delavce v BPT v Tržiču smo tudi vprašali, kako menijo, da bi bilo njihove želje možno urediti. Oskole so odgovorili:

— s povečanjem produktivnosti dela;

— z boljšim sodelovanjem podjetja in komune;

— podjetja naj bi več prispevala za družbeni standard itd.

-er

Ob 40-letnici KPJ

Kaj bo v februarju

na sporedu proslav občinskih pripravljalnih odborov

Že v januarju, ob vstopu v jubilejno 40-letnico KPJ, je bilo na Gorenjskem več pomembnih svečanosti, ki so spominjale na nekdanje delo in prehojeno revolucionarno pot naših delovnih ljudi pod vodstvom KPJ.

Tudi v februarju imajo občinski pripravljalni odbori predvidene mnoge prireditve. Iz še nepopolnih sporedov povzemamo naslednje pomembnejše prireditve:

Od 1. do 20. februarja bodo DS in UO vseh tržiških tovarn na svojih slavnostnih sejah napovedali v počastitev 40. obletnice KPJ medsebojno tekmovanje za večjo storilnost dela v letu 1959. Tekmovanje bo kasneje tudi med ostalimi delovnimi kolektivi okraja.

11. februarja 1937. leta je začela izhajati »Mladina«, ilegalni list SKOJ v Sloveniji, ki se je tiskala v tiskarni Kranj. V spomin na te dogodke bo kolektiv tiskarne pripravil počastitev.

8. februarja bodo po vseh šolah proslave ob obletnici Prešernove smrti. Te proslave bodo povezane tudi s 40. obletnico

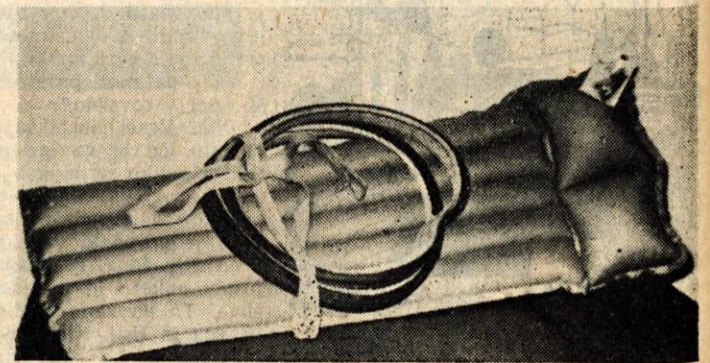
KPJ. Proslave bodo tudi v vseh večjih središčih okraja.

8., 12. in 22. februarja bo v Selški dolini gostovala igralska skupina LIP Čestnjica z igrano »Vrnitev«. To igrano bodo uprizorili v Selcih, Železnikih, Bukovici in Sorici ter z njo povezovali proslavljanje svojih krajevnih dogodkov iz NOB.

8. in 22. februarja bo okrajni taborniški svet priredil veliko zimsko športno tekmovanje, ki se ga bo mladina množično udeležila. Smučanje bo v Kranjski gori, tekmovanje v sankanju pa v Tržiču.

V februarju bo izvedeno okrajno ligaško tekmovanje strelcev, na katerem bo nastopilo po 10 ekip članov, žena, mladincev in pionirjev, ki so na meddružinskih tekmovanjih dosegli najboljše rezultate.

22. februarja bo okr. ZROJ skupno s komando področja Ljubljana priredil veliko vajo »vežba u zimskim uslovima«, pri kateri bo sodelovalo več garnizonov. Vaja bo trajala 3 dni in bo v neposredni bližini Kranja. Sodelovali bodo tudi rezervni oficirji.

Kmalu bo marec in z njim tudi tradicionalno nagradno žrebanje naročnikov »Glasu Gorenjske«. Zato pohitite z vplačilom naročnin. Le tisti, ki bo imel vplačano vsaj polletno naročnino, se bo lahko udeležil nagradnega žrebanja. Za 300 dinarjev boste dvakrat tedensko prejeli najbolj brani časopis na Gorenjskem, poltednik »Glas Gorenjske«, razen tega pa, če se vam bo nasmehnila sreča, lahko dobite radio, moško ali žensko kolo ali druge nagrade, ki so jih prispevala nekatera podjetja z Gorenjske. Slika prikazuje nagradi, ki jih je dala tovarna gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju. Povemo naj, da ima »Sava« Kranj svoje prodajalne v Kranju, Koroška 11 — Zagrebu, Gajeva 2b — Beogradu, Knez Mihajlova 47 — Sarajevu, Maršala Tita 15; v njih pa vam nudi: gumeno tehnično robo, gumirano blago za dežne plašče, zaščitne obleke za rudarje ter ribiče, cevi z in brez vložkov, visokotlačne armirane fleksibilne cevi, pnevmatike za kolesa in avtomobile, transportne trakove, gumene plošče za pod, gumene galanterijske in sanitarne izdelke, gumene športne artikle, gumene prevleke valjev in koles.

Od 28. do 31. januarja SEMINARJI ZA VODSTVA ZADRUG

Zadružni sveti kranjskega okraja so imeli že prve seje. Nekateri so se sestali celo večkrat, žal pa dosedanje delo zadružnih svetov ni izpolnilo pričakovanj. Kaže, da se ljudje v novih okoliščinah še niso znašli. Doslej so v glavnem obravnavali konstituantno in drobna, manj važna vprašanja; o kmetijski proizvodnji, načrtu zadruge, kooperaciji in drugem. V Podnartu se je zadružni svet sestel celo trikrat, da je lahko izvolil upravni odbor in predsednika. Podobno

je bilo tudi na Trati pri Škofji Loki itd.

Da bodo lažje premostili začetne težave, je Upravni odbor OZZ sklenil organizirati tridnevne seminarje za upravne, predsedniške zadružnih svetov in upravni odborov. Seminarji bodo od 28. do 31. januarja v Škofji Loki, Kranju in Poljčah. Na njih bodo govorili o vlogi zadrug pri uvajanju naprednejšega kmetijstva, o nalogah zadružnih svetov, zadružnem sodelovanju in drugem. —k

NA DNEVNEM REDU V KOMUNAH

Za smotrno gradbeništvo

Živahna gradbena dejavnost škofje-loške občine v zadnjih letih se bo, kot kažejo načrti, nadaljevala tudi letos. Bogate izkušnje, ki jih je občinski ljudski odbor nabral pri prejšnjih gradnjah, so končno izoblikovale težnjo po smotrnejši, vsekakor pa bolj

ekonomični in pa cenejši gradbeni dejavnosti.

V ta namen je bil na pobudo Občinskega ljudskega odbora Škofja Loka ustanovljen Zavod za stanovanjsko izgradnjo, ki bo v imenu investitorjev — občine ali podjetij, vodil gradbeno

operativno, ki je pred tem bremenila neposredno investitorje.

Bojazen, da novo ustanovljeni gradbeni organ ne bo imel dovolj dela, je odveč. Načrt novogradenj in adaptacij za tekoče in naslednja leta, je zelo obširen. Predvidene so naslednje gradnje: osnovna šola na Trati, upravno poslopje komunalne banke, več stanovanjskih blokov, mestna tržnica, prizidek osnovne šole v Loki, adaptacije nekaterih poslopij in trgovin, končana pa bodo tudi gradbena dela kopališča na Sori. Kot kaže tudi denarja ne bo primanjkovalo. Mnogo večji problem pa nastaja v zvezi s premajhnimi gradbenimi kapacitetami, ki tudi letos ne vzbujajo prevelikega zaupanja.

Zavod za stanovanjsko izgradnjo bo začel z delom, brž ko bodo zasedena razpisana delovna mesta. Š.

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

Smrt na Okroglem

57

Šmid je bil že ob prvih strelskih ranjen v roko, ampak tega sploh ni opazil. Stekel je nazaj proti votlini in v hipu izginil v njej. Planin je bil še bližji Nemcem od njega. Ni mogel priti več do votline — brzostrelke bi ga pokosile. Samo za drobec sekunde je okleval, potem pa se je z visoke skale, pod katero je bila votlina, pognal v črno praznino nad Savo.

58

Nepoškodovan je Planin pristal tik ob Savi. Izginil je bil Nemcem izpred oči, pa tam ga krogle tudi niso mogle zadeti. Naglo je stekel do Save in zabredel v ledeno vodo. Zaplaval je proti sredini, ampak vrtinčasta in deroča reka ga je pognala nazaj k bregu. Še enkrat je poskusil. Z močnimi zamahi se je spoprijel s Savo, ki je bila narasla in podivjana.

59

Medtem je Šmid mrzlično pripovedoval tovarišem: »Nemci! Obkoljeni smo! Planin je skočil s skale — ne vem, kaj je z njim!« Šele zdaj so opazili, da mu po roki curi kri. Zavezali so mu jo, potem pa so se na hitro domenili, da bodo z naglim izpadom udarili iz votline še preden se popolnoma zdani in preden jih bodo Nemci z vseh strani obkolili in pobili.

60

Planinu tudi drugi poskus, da bi preplaval Savo, ni uspel; vrtinci so ga spet pognali nazaj k bregu. Nad seboj je čul streljanje, tekanje in nemška povelja. Vedel je, da nima smisla poskušati še enkrat, kajti Nemci bi ga gotovo opazili. Tisnil se je pod veliko skalo, do kolen v vodi, ko je začul Nemce; prav na tisti skali so postavili strojnično gnezdo.

Tri srečanja - tri zmage

LED JE SPOLZEK
Jesenice : Tašmajdan (Beograd)
10:3 (1:2, 3:0, 6:1)
Jesenice, 25. januarja

Sinoči je bila odigrana na Jesenicah tekma v hokeju na ledu za državno prvenstvo med sedanjim državnim prvakom Jesenicami in Tašmajdanom iz Beograda. Zmagali so domačini z rezultatom 10:3 (1:2, 3:0, 6:1), ki pa so imeli to pot opraviti z zelo resnim tekmečem. Strelci za Jesenice so bili: Felc 3, Boris Čebulj 2, Niko Čebulj, Trebušak, Smolej, Tišler in Turnšek pa po enega. Za Tašmajdan pa: Erdelji, Naumović in Mikuška po enega.

Tekmo sta pred blizu 3000 gledalci sodila zelo objektivno. Pogačnik in Lombar iz Ljubljane.

V prvi tretjini so imeli Jeseničani nove drese, ki so skoraj enaki dresom Tašmajdana. To jih je motilo in so prav zaradi

tega razloga igrali v prvi tretjini slabo, ker se med seboj niso poznali in so izgubili z rezultatom 1:2. Ko so bili v drugi tretjini oblečeni v svoje stare rdeče-modre drese, se je položaj spremenil. Igrali so bolj zanesljivo, resneje ogrozili goste in zmagali z rezultatom 3:0. Predvsem visoka zmaga Jesenic pa je bila v zadnji tretjini, kjer so zmagali s 6:1. Nekaj zaslug za tolikšno zmago v zadnji tretjini gre na račun Tašmajdanovega vratarja Škajnerja, ki so ga zaradi poškodbe (ne po krivdi igračev) odnesli z igrišča. Nado mešal ga je manj sposoben Dukancanec in tako so Jeseničani v zadnji tretjini z lepo igro dokazali veliko premoč. Srečanje s Tašmajdanom je bilo eno najlepših v letošnji sezoni na jese-niškem umetnem drsališču.

hokejskim klubom KAC iz Celovca (Avstrija). Zmagali so domačini z rezultatom 7:2 (1:0, 2:2, 4:0). Pred nekaj sto gledalci sta vodila tekmo Wolkowski in Medja.

ŠE EN PORAZ TAŠMAJDANA
Ljubljana : Tašmajdan 4:2

Danes popoldne je bila odigrana na jese-niškem umetnem drsališču tekma v hokeju na ledu za državno prvenstvo med hokejskim klubom Ljubljana in hokejskim klubom Tašmajdan iz Beograda. V enakovredni igri so zmagali Ljubljanci s 4:2 (2:0, 1:0, 1:2). Ker Tašmajdanov vratar Štajner zaradi obolenosti v drugi in tretji tretjini ni igral, so vodili Ljubljanci in imeli toliko uspešnejšo igro. Kakor v uvodu so Ljubljani vodili tudi v pričetku druge tretjine, vendar so se v drugi kot v zadnji tretjini Tašmajdanovci izkazali kot enakovredni in bili Ljubljani trd oreh. Igra je bila vseskozi zelo temperamentna, dinamična in lepa. Sodnika Pogačnik in Lombar sta tudi tokrat svojo vlogo lepo rešila. Za Ljubljano so dali gole: Volker 2, Zupančič 1 in Radin 1, za Tašmajdan pa: Erdelji I. enega in Erdelji II. enega.

TUDI CELOVČANI SLABE SREČE

Jesenice : Kac (Celovec)
7:2

Na Jesenicah je bila danes popoldne prijateljska mednarodna tekma v hokeju na ledu med hokejskim klubom Jesenice B in

946 kegljačev na Gorenjskem

Kranj, 25. januarja

Dopoldne je bila v Kranju VIII. redna letna skupščina okrgljalške zveze Kranj. Poleg številnih delegatov se je zboru udeležil tudi sekretar KZS tov. Novak. Iz izčrpnega in bogatega poročila predsednika tov. Rebolja smo slišali, da šteje ta organizacija na Gorenjskem 946 registriranih članov, ki so združeni v sedmih klubih. Kvaliteta in množičnost sta se dvignili skoraj pri vseh klubih, medtem ko smo pri KK Triglav opazili lani, zlasti padec v kvantiteti, saj se je število članstva zmanjšalo kar za 110 kegljačev.

Okrajna kegljaška zveza Kranj je organizirala v letu 1958 tudi sodniški in instruktorski tečaj na Bledu. Ob 10-letnici kegljaškega športa v Sloveniji pa je bilo na Gorenjskem 18 keglja-

skih delavcev in tekmovalcev pohvaljenih.

V živahni razpravi so razpravljali tudi o razširitvi kegljaškega športa po ostalih krajih Gorenjske, predvsem med delovne kolektive, saj je ta šport najbolj priljubljen med našim delavstvom. Sekretar KZS tov. Novak je med drugim poudaril, da bi bilo zelo potrebno vključiti v kegljaške vrste čimveč mladine in ustanoviti v klubih ženske ekipe. Govorili so tudi o zadnjem sklepu Športne zveze Slovenije, in sicer o prepovedi točenja alkoholnih pijač na športnih objektih. Zborovalci so bili mnenja, da bi morali odločno omiliti za kegljišča, saj na teh športnih objektih v Sloveniji doslej še ni prišlo do kakšnih iz-gredov.

M. Ž.

S seje Sveta za telesno kulturo
ObLO Kranj

V OSPREDJU: GRADNJA ŠPORTNIH OBJEKTOV

Pretekli teden je bila prva seja Sveta za telesno kulturo ObLO Kranj. Obravnavali so v glavnem dotiranje športnih organizacij v občini Kranj ter investiranje negospodarskih objektov.

Sprejet je bil zelo važen sklep, da bi poslej vodili strogo kontrolo nad porabljenimi dotacijami v športnih organizacijah občine Kranj. V ta namen je bila ustanovljena tudi 6-članska komisija, ki bo pregledovala skozi vse leto finančno poslovanje športnih organizacij. Govorila je bilo tudi o negospodarskih investicijah, in to o gradnji športnih objektov. Sprejet je bil

AMD CERKLJE PRED NOVIMI NALOGAMI

Cerklje, 25. januarja
Danes dopoldne je imelo vodstvo AMD Cerklje po sobotnem rednem letnem občnem zboru svojo prvo sejo. Izvolili so posamezne funkcionarje, komisije in analizirali sklepe uspelega občnega zbora.

UPRAVNI ODBOR INŠTALATER - KRANJ

razpisuje mesto

tehničnega vodje

Za vodovodne inštalacije in naprave centralne kurjave.

POGOJI: Inženir z najmanj 3-letno prakso ali tehnik z najmanj 5-letno prakso. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe poslati do 10. februarja 1959.

Naprosamo vse one, ki bi lahko sprejeli na stanovanje in morda tudi na hrano za dobo 4 mesecev kakšnega našega učenca, naj javijo takoj ravnateljstvu Vajenske šole za trgovinsko stroko v Kranju, Cankarjeva 2.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane Kluba gospodarstvenikov in DITTS Kranj, da bo v sredo, dne 28. januarja 1959 ob 16.30 uri v klubskih prostorih Kranj. Prešernova ulica 11/I. predavanje:

STANJE IN PRODUKTIVNOST AMERIŠKE TEKSTILNE INDUSTRIJE.

Predaval bo tovariš ing. Žitnik Franc, direktor Bombažne predilnice in tkalnice Tržič.

Vabimo vse zainteresirane, zlasti iz tekstilne industrije, da se udeležijo predavanja.

Uprava Kluba

KINO

»RADIO«, Jesenice: 28. do 30. januarja angl. film »JAZ SEM KAMERA«.

»PLAVZ«, Jesenice: 29. in 30. januarja ital. barvni film »VOJNA IN MIR«, II. del.

Zirovnica: 28. januarja angleški film »JOČI LJUBLJENA DEZELA«.

Dovje-Mojstrana: 28. januarja ital. barvni film »VOJNA IN MIR«, II. del.

Bled: 27. do 29. januarja angl. film »JOČI LJUBLJENA DEZELA«. Predstava v torek in četrtek ob 20. uri, v sredo pa ob 17. in 20. uri.

RADOVLJICA: 27. januarja ob 20. uri in 28. januarja ob 17.30 in 20. uri franc. film »KROJAC ZA DAME«.

Duplica pri Kamniku: 28. in 29. januarja amer. film »BISTRE GLAVE«.

Naročnike tiskarskih uslug obveščamo, da sprejemamo stranke v našem naročilnem oddelku od 7. do 12. ure. Gorenjski tisk, Kranj.

»Tiskanina«, tovarna tiskanega blaga v Kranju takoj sprejme v službo GRADBENEGA TEHNIKA za nadzorovanje gradenj in ostalih del v zvezi z gradnjami in STENODAKTILOGRAFINJO.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. Nastop službe takoj ali najkasneje s 1. III. 1959.

Ključavničarstvo Kranj - Koroška 17

sprejme takoj

več kvalificiranih ključavničarjev, 2 do 3 mlajše kovače in priučene mehanike za sestavljanje tekstilnih strojev.

Nastop službe takoj! Plača po tarifnem pravilniku!

Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Tržič na podlagi 21. člena zakona v pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-644/57) ter v zvezi z 58. členom prečiščenega besedila uredbe o kmetijskih zadrugah (Uradni list FLRJ, št. 18-348/58) razpisuje mesto

UPRAVNIKA KMETIJSKE ZADRUGE PODLJUBELJ in UPRAVNIKA KMETIJSKE ZADRUGE KATARINA

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. Srednja strokovna izobrazba — gozdarski tehnik.
2. Nižja strokovna izobrazba, z najmanj 5-letno prakso v gozdarstvu, kmetijstvu in sorodni panogi.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosedanjih zaposlitvi pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Tržič do 15. februarja 1959.

MALI OGLASI

Prodaj domače deteljno seme, 60 kg Markola in 30 kg Lucerne. 2390

Kupim dvosobno komfortno stanovanje v mestu Kranju ali njegovi okolici v novejši ali še deloma nedograjeni hiši. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Gotovina«. 2395

Prosim, naj se zgleda v delavnici Vinka Grajerja, Ljubljanska cesta št. 7 tov. Rupar Anton, kateri je dvignil akumulator 23. decembra 1958 — nujno. 2398

Prodaj ali zamenjam za kravo 3 leta staro kobilo. Prodaj za zakol 2 debela prašiča. Moše 10. p. Smladnik. 2399

Čevljarji! Prodaj čevljarjski stroj za čiščenje čevljev z avtomatskim prestavljanje v druge

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 26. JANUARJA

8.30 Znanici iz opere.
9.30 Pisani zvoki z Dravskega polja.
9.40 Iz filmov in glasbenih revij.
10.10 Orkestralna matineja.
11.05 Oddaja za šolarje: Življenje ni kino.
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mirko Petercel: Kako je s prodajo plemenske živine.
12.45 Narodne pojeta v duetu Dana Filipič in Franc Koren.
13.30 15 minut s Slovenskim oktetom.
14.05 Oddaja za šolarje: Georg Stephenson.
15.40 Listi iz domače književnosti — Milan Šega: Dve kratki.
16.00 V svetu opernih melodij.
17.10 Popevka tega tedna.
18.00 Radijska univerza — Dr. Hubert Pehani: Nastanek življenja in razvoj človeka — I.
18.30 Sportni tednik.
20.45 Kulturna tribuna. — Dr. Stane Mikuz: Vprašanja sodobnega slikarstva — II.
21.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent Uroš Prevoršek.

TOREK, 27. JANUARJA

8.05 Vsakomur nekaj iz narodne glasbe.
9.00 Stevan Hristič: Četrta suita iz baleta Ohridska legenda.
9.15 Arije in dvospevi.
10.10 Dvajset minut z evropskimi plesnimi orkestri.
10.30 Francoske popevke.
10.45 Za dom in žene.
11.30 Oddaja za otroke: a) Kolarjeva zgodba, b) Otroci pojo in igrajo.
12.15 Kmečka univerza — Ing. Miran Veselič: Pomen in vloga proizvodnih vinskih kleti.
13.30 Zaključna prizora oper Me-fistofeles in Faust Ariga Boitoa in Charlesa Gounoda.
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.40 Humoreska tega tedna. — Clarence Day: Plemeniti instrument.
18.00 Družinski pogovori.
18.45 Domače aktualnosti.
21.30 Iz slovenske solistične glasbe.

SREDA, 28. JANUARJA

8.05 Odprimo glasbeni atlas.
9.15 Glasbene razglednice.
9.45 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe.
10.30 Slovenski samospevi.
11.20 Nastopa pevski zbor »Grafike« p. v. Slavka Mihelčiča.
11.35 Oddaja za šolarje: Sestrica Zlatolaska.
12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Franc Skušek: Boalezni tel. — II.
12.40 Iz oper V. Bellinija.
13.50 Narodni pevci pred mikrofonom.
14.05 Oddaja za šolarje: Vasco da Gama.
15.40 Novost na knjižni polici — Boris Pahor: Onkraj pekla so ljudje.
16.00 Koncert po željah.
17.10 Sestanek ob petih.

faze. Cena ugodna. Naslov v oglasnem oddelku. 2390

Ugodno prodajam novo vseljivo enostanovanjsko hišo pri Radovljici. Naslov v oglasnem oddelku. 2391

Prodaj ali dam za več let v najem njive in travnike v žirovniški občini. Ponudbe oddati na naslov Kobal Franc, Obrtniška 7, Jesenice. 2392

Iščem službo za trgovsko pomočnico v mestu Kranju. Ponudbe oddati v oglasni oddelku. 2392

OGLASI

Avtomoto društvo Senčur prireja tečaj za soferje amaterje. Prijave sprejema trgovina v združnem domu do 3. 2. 1959.

18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

21.40 Dvajset minut z nizozemskim orkestrom Harry de Groot.

22.15 Popevke in zabavne melodije.

ČETRTEK, 29. JANUARJA

8.05 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Skoberneteta.
8.40 Potopisi in spomini.
9.00 Svet v orkestralnih barvah.
9.45 Višji fantje nastopajo.
10.10 Iz opernega sveta.
11.00 Popevke na tekočem traku.
11.30 Oddaja za cicibane: a) Kristina Brenk: Radovedna Jutka, b) Od pesmice do pesmice.
12.00 Sopek narodnih.
12.15 Kmečka univerza. — Ing. France Adamič: Program in izvajanje perspektivnega načrta razvoja sadjarstva.
12.25 Igra pianist Darko Lukič.
13.55 Narodne in priredbah Mateja Hubada poje Mariborski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikošca.
14.15 Turistična oddaja.
16.00 Iz arhiva zabavne glasbe.
17.10 Odlomki iz manj znanih oper.
18.00 Četrtekova reportaža.
18.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.
20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov.
20.50 Književnost v anekdotah.

PETEK, 30. JANUARJA

8.05 Jutranji spored solistične glasbe.
9.40 Pet minut za novo pesmico Marjan Kozina: Moj osliček.
9.45 Pozdravi za mlade risarje.
11.00 Za dom in žene.
11.10 Iz našega zabavnega albuma.
12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v februarju.
12.25 Veseli planšarji so prišli.
13.45 Melodije od tu in od tam.
14.05 Oddaja za šolarje. — Deklica Vitaminka in njeni pomočniki.
15.40 Iz svetovne književnosti Boris Pasternak: Lirika.
16.00 Petkovo glasbeno popoldne.
17.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe.
18.10 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor »France Prešeren« pod vodstvom Petra Liparja.
18.30 Iz naših kolektivov.
20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 31. JANUARJA

8.05 Mladina poje.
9.00 Oddaja za šolarje: Scottova poslednja pot.
10.10 Pesmi tujih narodov.
11.15 Popularni ansambelski operni prizori.
11.45 Pionirski tednik.
12.15 Kmečka univerza — Ing. Franc Cafnik: Odkazovanje lesa za posek.
12.25 Domači napravi izpod zelenega Pohorja.
13.30 Skladbe za razne instrumente.
14.15 Sportna reportaža.
15.40 S knjižnega trga.
16.00 Slovenska pesem od romantike do danes.
16.30 Za ljubitelje popevk.
18.00 Jezikovni pogovori.
18.45 Okno v svet: Kongo.
20.00 Spoznavajmo svet in domovino.
20.50 Z melodijami v novi teden.
22.15 Oddaja za naše izseljence.
23.10 Plesna glasba.

Reportaža IZ XXI. STOLETJA Spanje vas bo pomladilo

V Moskvi je izšla knjiga z naslovom »Reportaža iz XXI. stoletja, v kateri 29 znanstvenikov opisuje perspektive razvoja znanosti v naslednjih sto letih.

Predsednik sov. Akademije znanosti ALEKSANDER NESMEJANOV predvideva velik napredek organske kemije, ki bo z istimi metodami, kakršne veljajo za živo naravo, ustvarjala organske substance. Ta znanstvenik meni, da bodo s temi metodami v laboratorijih dobili celo snovi, ki jih v naravi ni. Podpredsednik Akademije znanosti IVAN BARDIN pravi, da je bodočnost

metalurgije v pretvarjanju elementov. Po njegovih predvidevanjih bodo s pomočjo radioaktivnega izžarjevanja ustvarili posebne vrste jekla. Z umetno spremembo strukture atomskega jedra pa bodo dobili vrsto redkih elementov.

Znani biolog akademik VLADIMIR ENGELHART predvideva, da bo človek še v tem stoletju premagal raka, ki tedaj ne bo nevarnejši kot so danes kože. Življenje si bo lahko podaljšati s skrajšanjem časa za spanje, kar bodo dosegli umetno s hitrejšo nevtralizacijo strupov, ki se tvorijo pri delu v mišicah.

Profesor MIHAIL ANANIJEV, direktor Instituta za eksperimentalne kirurške instrumente, predvideva medicinske aparate, ki bodo beležili vse spremembe v organizmu človeka in ugotavljali diagnoze bolezni. Ta profesor pravi, da bodo kirurški posegi v prihodnosti brez bolečin, pa tudi brez krvavenja, ker bo kirurški nož zamenjal ultrazvok.

Predsednik Oceanografske komisije sovjetske akademije znanosti LAV ZENKEVIČ pravi, da se bo še pred letom 2000 pojavila nova znanost — podvodna agronomija — in da bo človeštvo v ogromnih količinah uporabljalo za hrano floro in fauno morja.

Akademik SERGEJ LEBEDEV, direktor Instituta za precizno mehaniko in računsko tehniko, veruje v veliko bodočnost elektronskih računskih strojev, ki bodo upravljali cele tovarne in najbolj komplicirane tehnološke procese. To bo revolucionarna reorganizacija dela, ki se po svojih rezultatih more primerjati samo s takim prehodom v novo etapo zgodovine človeštva, kot je bila zamenjava ročnega dela s strojnimi.

Znani strokovnjak za astronautiko JURIJ HLEBCEVIČ predvideva, da bo konec tega stoletja polet od Zemlje do Meseca in nazaj popolnoma normalna stvar. Mesec bo za ljudi postal nekako sedmi kontinent našega planeta in izkoriščanje njegovih prirodnih bogastev bo na dnevnem redu. Sledeča pokolenja znanstvenikov bodo proučevala geologijo in meteorologijo Meseca in Marsa in fizikalne lastnosti morij na Veneri. V začetku XXI. stoletja bo človek lahko s pomočjo teledirigiranih raket prišel tudi na bolj oddaljene planete našega sončja — na Saturn, Jupiter, Uran in Pluton. Tudi čas, ko bo na Mesecu vzpostavljen stalni znanstveni laboratorij s posadko, ni več daleč.

POPOLNA

KINEMATOGRAFSKA DVOJANA

Kinematografska dvorana s krožnim platnom predstavlja najnovejši izum kinematografije. Neki zahodnonemški tovarnar bo v Hamburgu zgradil specialno kinematografsko dvorano krožne oblike s platnom, ki bo pokrivala vseh 360 stopinj krožnega zidu. Gledalci bodo sedeli na gabljivih stoli, ki se bodo lahko vrteli okoli svoje osi, tako da bodo lahko spremljali dogajanje na platnu na tistem delu, kjer bodo sami želeli. S tem bo ustvarjena maksimalna možna resničnost tistega, kar bo film prikazoval.

Da bi bila iluzija resničnosti še večja, bodo tudi zvočni efekti stereofonski in dopolnjeni z ostalimi »tehničnimi« senzacijami, kot je na primer sprememba temperature v odvisnosti od scene, ki jo film prikazuje, potem razni vonji, ki jih bo gledalec občutil, kot da bi resnično bil na mestu dogajanja.

Sovjetski znanstvenik dr. Samuel Braines je po številnih poskusih z umetnim spanjem prišel do zaključka, da se na ta način lahko doseže pomladitev organizma. On je uspel s pomočjo podaljšati življenje daleč preko povprečja s tem, da je na okoli 15 let starih živalih izzval umetno spanje, ki je trajalo neprenehoma 3 mesece. Ko je potem pse prebudil, so pokazali moč, ki se da primerjati z močjo, ki jo imajo te živali v svoji mladosti. Dr. Braines meni, da lahko s pomočjo umetne iz-

zvanega spanja podaljša življenje tudi pri starčkih in jim celo pomladi celoten organizem. Kot sredstvo za pomlajevanje uporablja sovjetski znanstvenik električni tok, ki se je, kot pravi on, pokazal veliko boljši kot vsa druga sredstva, ki so jih uporabljali v ta namen. Ko postavi elektrode na oči (na veke) in na kostne izbokline za ušesi in potem spusti skozi izmenični tok slabe frekvence, pacient hitro zaspi.

Podatki Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje kažejo, da je bilo lani v začetku leta na Gorenjskem 46.273. aktivnih zavarovancev, julija 1958 pa je to število naraslo že na 49.781. V sedmih mesecih se je torej število zavarovancev povečalo za 3.508 oseb. Povprečno se je na mesec prijavilo v redno delovno razmerje 627 oseb, 493 pa je bilo vsak mesec povprečno odjavljenih delovnih razmerij. V prvih sedmih mesecih preteklega leta je bilo povprečno vsak mesec 1.120 izmenjav na delovnih mestih. V prvih sedmih mesecih se je zaposlilo skupno 4.358 oseb, iz podjetij pa je odšlo 3.455 oseb, skupno se je torej izmenjalo 7.810 oseb.

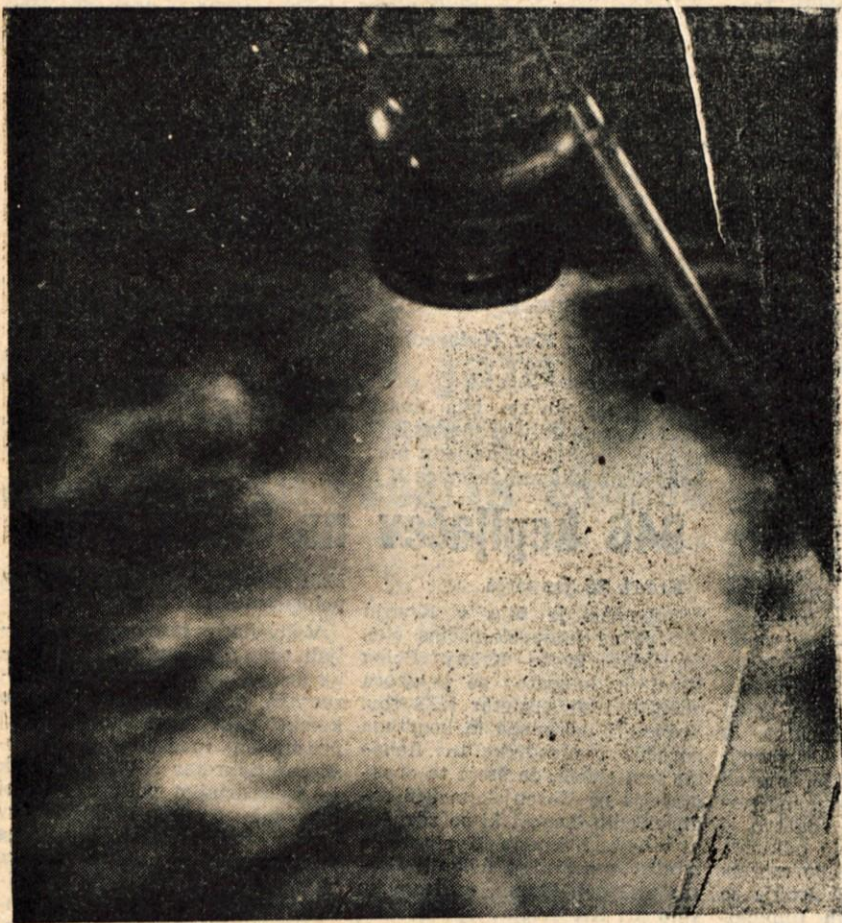
Fluktuacija delovne sile je v preteklem letu naraščala iz meseca v mesec. Od januarja do julija je porasla za več kot 100 %. V januarju se je glede na povprečno število zaposlenih v tem mesecu skupaj izmenjalo 1,53 % zaposlenih, v aprilu 2,27 %,

v juliju pa že 3,13 % zaposlenih. Glede na število zaposlenih v prvih mesecih lanskega leta je povprečno fluktuiralo 2,34 % oseb.

T.

Po podatkih Statističnega biltena je bilo v letu 1955 v Jugoslaviji elektrificiranih 31,7 % kmečkih hiš. Po oskrbi vasi z električno energijo je na prvem mestu ljudska republika Slovenija, kjer ima 71,7 % hiš električni tok, sledi Hrvaška (33,8 %), Srbija (29,2 %), Makedonija (26,3 %), Črna gora (18,1 %) ter Bosna in Hercegovina (13,6 %). Najmanj hiš po vaseh je elektrificiranih v Sandžaku (0,4 %), Hercegovini (4,4 %), na Kosovem in Metohiji (7,1 %), v zapadni Bosni (7,2 %) itd. Več kot polovico elektrificiranih hiš imata razen Slovenije še Istra in Primorje (67,7 %) ter Vojvodina (50,3 %).

T.

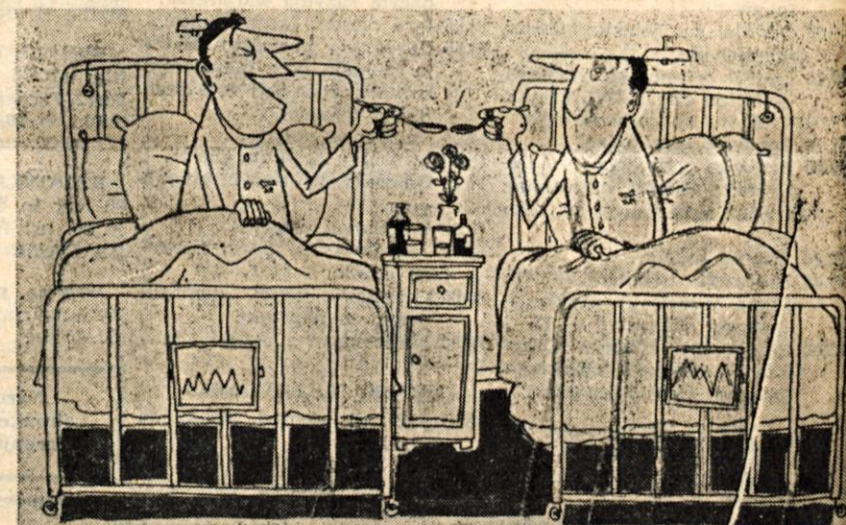

45 LITROV VODE NA SEKUNDO

Dotočna cev za kranjski vodovodni stolpni rezervar prihaja iz zajetja v Novi vasi pri Preddvoru. Premer cevi od Kranja do Preddvora je 225 cm, odsek v stolpu pa je širok 150 cm, ker se od nje odcepi tudi cev za Stražišče. Dotočna cev je v rezervarju opremljena s plavcem. Takoj, ko se kranjski rezervar v vodovodnem stolpu napolni, plavec dotok vode avtomatično zapre in voda teče v Stražišče. Ob veliki porabi vode, ko se kranjski rezervar sploh popolnoma ne napolni, pa Stražišče ne dobiva vode. Takrat morajo oskrbo z vodo avtomatično regulirati na ta način, da ponoči zapro dotok za Kranj in voda teče v Stražišče.

Ponoči daje cev v kranjskem vodovodnem stolpu 42 do 45 litrov vode na sekundo, podnevi pa manj, ker so na glavno cev iz zajetja pri Preddvoru priključene tudi vasi Suha, Brdo, Predoslje in Kokrica.

Dotočna cev v kranjskem vodovodnem stolpu je bila zgrajena leta 1936.

»Srečno novo leto in na skorajšnje ozdravljenje!«

78

FRANK OWEN:

EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE

Kadar je kak žaromet obrnil oči proti nam (to pa se je pogosto zgodilo), se je pilot brž strmoglavo pognal nizdol pa se spet sukal in obračal. Ob tem mi je vnovič postalo slabo. Hotel sem že bruhati, tedaj pa sem zagledal na levi, nekaj sto čevljev daleč, letalo.

»Nočni lovec!« sem zakričal v telefon.

»Kje?« je kriknil radiotelegrafist.

Pokazal sem mu.

»Ne, ne,« je hladnokrvno odvrnil, »to je samo navažno letalo.«

Usedel se je in nadaljeval začeto radijsko poročilo. Meni pa je curljal pot po hrbtu. Potlej pa je on odreenel na sedežu.

»Nočni lovec!« je zakričal.

Ozrl sem se in zagledal temačno prikazen brez luči, ki je drvela proti nam. Nekaj sto čevljev je bila oddaljena od našega repa, nato pa je izginila. Očitno nas niso opazili.

Rahel udarec po glavi — znak, da se moram pripraviti na skok. Snel sem slušalke in si nataknil čelado. Še enkrat je potrkalo — treba je iti na pot.

Potegnil sem ročico k sebi in vrata pod mano so se odprla. Tedaj pa je nekaj zadelo letalo — morda delec granate iz protiletalskega topa. Skočil sem skozi odprtino in si pri tem z rokami zakrival obraz, ker bi utegnil zadeti ob instrumente na tleh letala. Brez težav sem odskočil. Letalo je odhitelo v temo. Kratek sunek — in padalo se je odprlo.

Letel sem po praznem nebu kakor nihalo na ogromni stenski uri. Vendar je bilo to preveč za moj želodec. Sklonil sem se nad opremo in bruhal nad Anglijo.

Padal sem počasi. Noč je bila čudovita, pod menoj pa se je širilo kopno. Beli oblaki so deloma zakrivali pogled na zemljo, toda kmalu sem ugledal skupino dreves. Močan veter se je ujel v padalo in me potegnil proč. Zagledal sem živo mejo. Pristal sem sredi poljske poti, pri tem padel in se precej pobil.

Šele čez dobrih deset minut sem se spravil na noge. Roko sem imel poškodovano, a na srečo ne zlomljeno. Znebil sem se padala in brez obotavljanja razrezal sveženj. Padalo sem zakopal pod drevo ob cesti, letalsko obleko sem prav tako odložil. Na noge sem si nataknil čevlje, ki sem jih prinesel s seboj v žepu. Vzel sem kovček in krenil po cesti. Kovček je bil težak, cesta pa dolga. Prekladal sem ga iz roke v roko in ga nosil nekaj časa tudi na glavi. Na vsem lepem sem zaslil za seboj korake. Skril sem se za najbližji grm. Koraki so se naglo bližali. Spoznal sem, da je v bližini več ljudi. Nato je nekdo rekel:

»Hudič mora biti nekje blizu.«

Tako sem spoznal, da se je pogon name začel.

Kolikor moč neslišno sem hodil po polju. Vse naokoli je bilo tiho. Nato je zalajal pes in zaslišal sem dobrodošlo ropotanje premikajočih se vagonov. Zagledal sem brzojavni vod, ugotovil, kje leži London in krenil proti prog. Vzdolž nje sem šel peš proti Londonu. Iznemada se je na desni strani ustavil avto in trenutek kasneje je močan snop svetlobe jel krožiti po polju. Spet sem padel na prijateljsko zemljo, tokrat zraven proge. Ko sem ležal tam, sem presodil, da so zavoljo mene zavzdignili splošni preplah.

Ko je policijski žaromet nehal svetiti, sem sklonjen nadaljeval pot vzdolž proge. Čeprav sem bil hudo zdelan,

sem sklenil prehoditi čim več milj in se tako s težkim kovčkom čim bolj odmakniti od preganjalcev.

Tekel sem, tekem, ko sem bil že pri kraju, moči, sem se ustavil, zajel sapo in se spet pognal v dir. Vražje težko je teči po železniških pragih. Naposled sem zagledal majhno postajo. Napel sem vse sile, da bi čimprej prišel do nje.

Ko pa sem bil že čisto blizu, sem zagledal luč žepne svetilke, s katero so preiskovali grmovje. Moral sem napraviti ovinek. Zavil sem na levo, padel v jamo in se znašel v blatu. Čeprav sem bil na smrt utrujen, sem se še vedno oddaljeval nevarnim svetilkam. Preplezal sem več zidov, prehodil mnogo parcel in se naposled znašel na pokopališču. Pogledal sem na uro — bilo je štiri zjutraj.

Bil sem premražen, lačen, preplašen. Našel sem grobnico, preplezal železna vrata, vstopil in se razgledal. Bila je prazna. Zaneli sem ogenj in se usedel. In tu v grobnici so se mi jele vračati moči, prevzela me je spet stara samozavest...

Šest ur kasneje sem se znašel na Liverpool Street Station sredi dopoldanskega vrveža. Kakor hitro sem stopil na peron, sem začutil, da vlada v Londonu nenavadna napetost. Imel sem vtis, kakor da vsi ljudje napenjajo ušesa. Tokrat sem mirne duše stopil v tisti bife, in v tem ko sem zvečil prvi obloženi kruhek za zajtrk, so zatulile sirene. V lokalu so v hipu vsi utihnili, dasi so se hkrati trudili, da bi bili kar najbolj naravn. In nato se je v dalji oglasilo bobnenje, ki se je spreminjalo v bolj in bolj preglušljivo tuljenje. V spominu so mi vstajale vse zgodbe, ki sem jih slišal o »Hitlerjevi igrači« in za hip me je zgrabila groza. Pogledal sem ljudi okrog sebe in videl, kako silovito obvladujejo sami sebe. Roke so trdnije držale skodelice s čajem in pomenek je tekel prisiljeno. Angleži niso hoteli priznati, da drve nad njihovimi glavami V-1 in V-2.